**Europos Parlamentas**
2024-2029

*Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas*
*Pirmininkė*

3.10.2024

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Belgijos paraišką „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch“ (2024/0226(BUD))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. Komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. spalio 3 d. posėdyje ir nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti toliau pateikiamus pasiūlymus.

Pagarbiai

Li Andersson

## NUOMONĖ

A. 2024 m. birželio 3 d. Belgija pateikė paraišką „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch“ dėl finansinės paramos iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF), nes Belgijoje buvo atleisti įmonės „Match-Smatch“ (toliau – „Match SA.“ ir „Profi SA.“) prekybos centrų darbuotojai; kadangi, įvertinusi šią paraišką ir laikydamasi visų taikytinų Reglamento (ES) 2021/691 (EGF reglamento) nuostatų, Komisija padarė išvadą, kad finansinės EGF paramos suteikimo sąlygos yra įvykdytos; kadangi Belgija pateikė paraišką remdamasi EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytais intervencijos kriterijais, pagal kuriuos per keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį (šiuo atveju 2023 m. gruodžio 11 d. – 2024 m. balandžio 11 d.) nutraukiama ne mažiau kaip 200 valstybės narės įmonės darbuotojų veikla, įskaitant tiekėjų ir tolesnės gamybos grandies įmonių atleistus darbuotojus ir (arba) savarankiškai dirbančius asmenis, kurių veikla nutrūko;

B. kadangi paraiška susijusi su 513 atleistų darbuotojų (reikalavimus atitinkančių paramos gavėjų), kurių veikla „Match-Smatch“ nutrūko (444 ataskaitiniu laikotarpiu atleisti „Match-Smatch“ darbuotojai ir 69 atleisti darbuotojai, kurių veikla nutrūko prieš ataskaitinį laikotarpį arba po jo); kadangi ši įmonė veiklą vykdo ekonomikos sektoriuje, kuris priskiriamas NACE 2 red. 47 skyriui (Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą); kadangi darbuotojai daugiausia atleisti NUTS 2 lygio regionuose: Heno provincijoje (BE32), Lježo provincijoje (BE33) ir Namiūro provincijoje (BE35);

C. kadangi 2024 m. rugsėjo 16 d. Komisija priėmė Belgijai palankų pasiūlymą dėl sprendimo dėl EGF lėšų mobilizavimo siekiant remti 365 tikslinių paramos gavėjų, t. y. darbuotojų, kurie buvo atleisti uždarius „Match-Smatch“ prekybos centrus Belgijoje, reintegraciją į darbo rinką;

D. kadangi „Match-Smatch“ jau kelerius metus yra sunkioje ekonominėje padėtyje; kadangi 2019 m. po pirmojo restruktūrizavimo buvo uždaryta 15 parduotuvių ir atleista 140 darbuotojų; kadangi „Match-Smatch“ vėl pranešė 2021 m. patyrusi 11,9 mln. EUR nuostolių; kadangi, siekdama išvengti tolesnio nuostolių kaupimosi, „Match-Smatch“ priėmė „Colruyt“ grupės pasiūlymą įsigyti 57 iš 84 parduotuvių, taip pat perimti parduotuvių darbuotojus (1 069 asmenis); kadangi dar aštuonias parduotuves perėmė įmonės „Carrefour“, „Delhaize“, „Intermarché“ ir „Delfood“; kadangi 339 darbuotojams iš 19 parduotuvių, kurių pirkėjo neatsirado, taip pat 174 „Match-Smatch“ būstinės darbuotojams buvo pritaikyta kolektyvinio atleidimo iš darbo procedūra;

E. kadangi „Match-Smatch“ darbuotojų atleidimas aktualus visai Belgijai, tačiau dėl Flandrijos ir Valonijos darbo rinkų skirtumų darbuotojų atleidimo teritorinis poveikis skiriasi, taip pat ir dėl to, kad daugiau kaip 70 proc. atleistų darbuotojų susitelkę Valonijoje; kadangi 2023 m. nedarbo lygis visoje Belgijoje išliko 5,5 proc., tai yra toks pat kaip 2022 m.; kadangi regioniniu lygmeniu nedarbas Flandrijoje padidėjo nuo 3,2 proc. iki 3,4 proc., o Valonijoje sumažėjo nuo 8,4 proc. iki 8,2 proc., tačiau nedarbo lygis vis dar skiriasi maždaug 5 procentiniais punktais; kadangi 2023 m. pabaigoje užimtumo lygis Valonijoje (66,7 proc.) buvo 10,3 proc. mažesnis nei Flandrijoje ir maždaug 9 proc. mažesnis už ES vidurkį;

F. kadangi Belgija pateikė paraišką dėl EGF bendro finansavimo tik buvusiems „Match-Smatch“ darbuotojams Valonijoje remti; kadangi Flandrijos regioninės valdžios institucijos mano, kad, atsižvelgiant į padėtį regiono darbo rinkoje, be jau esamos paramos, iš EGF bendrai finansuojama parama buvusiems „Match-Smatch“ darbuotojams Flandrijoje nėra būtina;

G. kadangi Belgija nurodė, kad vadovaujantis EGF reglamento 7 straipsnio 4 dalimi suderintas prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketas parengtas konsultuojantis su tiksliniais paramos gavėjais, jų atstovais ir socialiniais partneriais;

H. kadangi EGF lėšų didžiausia metinė suma neviršija 30 mln. EUR (2018 m. kainomis), kaip nustatyta 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 8 straipsnyje,

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad EGF tikslas – parodyti solidarumą su paramos gavėjais ir teikti jiems paramą; mano, kad EGF finansinis įnašas pirmiausia turėtų būti skiriamas aktyvioms darbo rinkos politikos priemonėms ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms, kuriomis siekiama greitai reintegruoti paramos gavėjus padedant jiems gauti deramas ir tvarias darbo vietas pradiniame jų veiklos ar kitame sektoriuje; pabrėžia, kad svarbu paruošti darbuotojus skubiai reikalingai žaliajai ir skaitmeninei Europos ekonomikos ir visuomenės pertvarkai; atsižvelgdamas į tai pakartoja, kad Sąjunga atlieka svarbų vaidmenį, nes prisideda, be kita ko, per EGF, prie teisingai pertvarkai pagal Europos žaliąjį kursą būtinų kvalifikacijų finansavimo;

2. pritaria Komisijai, kad tenkinamos EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytos sąlygos ir kad Belgija turi teisę pagal šį reglamentą gauti finansinę 2 661 564 EUR paramą, kuri sudaro 85 proc. visų išlaidų, siekiančių 3 131 252 EUR ir apimančių prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų išlaidas (2 239 734 EUR) ir parengiamosios, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklos išlaidas (770 018 EUR);

3. palankiai vertina tai, kad, siekdami parengti solidų specialiai pritaikytų priemonių paketą, kuriuo būtų remiamos „Match-Smatch“ darbuotojų pastangos grįžti į darbą, Valonijos regioninė valstybinė užimtumo ir profesinio mokymo tarnyba (*Le Forem*), profesinės sąjungos (FGTB ir CSC) ir kiti partneriai buvo keletą kartų susirinkę 2024 m., kad išsiaiškintų darbuotojų perkvalifikavimo poreikius; palankiai vertina tai, kad buvo konsultuotasi ir su socialiniais patarėjais, kurie po atleidimo kuravo darbuotojus, ir kad po šių posėdžių parengtas suderintas EGF priemonių paketas, atitinkantis Reglamento (ES) 2021/691 7 straipsnio 4 dalį;

4. pažymi, kad „Match-Smatch“ darbuotojus iš esmės sudaro vidurinį arba žemesnį nei vidurinį išsilavinimą turintys kasininkai ir sandėlių darbuotojai, tačiau dėl COVID-19 pandemijos sukeltos ekonomikos krizės Belgijos darbo rinkoje padidėjo aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų paklausa, todėl buvusiems „Match-Smatch“ darbuotojams tapo sunkiau vėl integruotis į darbo rinką; taip pat pažymi, kad maždaug pusė atleistų „Match-Smatch“ darbuotojų (46 proc.) yra 50 metų arba vyresni ir kad vyresnio

amžiaus darbo ieškančių asmenų padėtis Belgijoje yra sudėtingesnė, ypač Valonijos darbo rinkoje, kurioje 2024 m. kovo mėn. jie sudarė 25 proc. visų darbo ieškančių asmenų;

5. pabrėžia, kad Belgija patvirtino, jog priemonėms, kurioms skiriama EGF finansinė parama, nebus skiriama finansinė parama pagal kitas Sąjungos finansines priemones;

6. pažymi, kad prie individualių poreikių pritaikytas paslaugas, kurios turi būti teikiamos darbuotojams, sudaro šios priemonės: a) informacinės paslaugos, profesinis orientavimas ir pagalba įdarbinant, b) mokymas, perkvalifikavimas ir profesinis mokymas, c) pagalba verslui kurti, d) parama verslui kurti ir e) paskatos ir išmokos (darbo paieškos ir mokymo išmokos, IT įgūdžių gerinimo priemoka, kalbų įgūdžių gerinimo priemoka, grįžimo mokytis išmoka, išmoka verslui kurti, paskatos įmonėms, įdarbinančioms buvusius vyresnius nei 50 metų „Match-Smatch“ darbuotojus); ypač palankiai vertina tai, kad įtrauktos IT įgūdžių gerinimo ir grįžimo mokytis rėmimo priemonės, atsižvelgiant į tikslinių paramos gavėjų amžių ir išsilavinimo profilį, ir pabrėžia, kad teikiant individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas reikėtų atsižvelgti į konkrečius šių grupių poreikius;

7. ypač pabrėžia, jog svarbi EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalis, pagal kurią reikalaujama, kad rengiant suderintą paketą būtų atsižvelgiama į darbo rinkos ateities perspektyvas ir būsimus įgūdžių, kurie būtų suderinami su perėjimu prie efektyvaus išteklių naudojimo ir tvarios ekonomikos, poreikius, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių, kurių reikia skaitmeninės pramonės amžiuje, sklaidai; pabrėžia, kad numatyti mokymai taip pat apima žiedinės ekonomikos ir efektyvaus išteklių naudojimo modulį, kuris šiame pasiūlyme neįtrauktas į biudžetą, nes buvo parengtas anksčiau ir skirtas buvusiems įmonės „Swissport“ darbuotojams („EGF/2020/005 BE/Swissport“), ir dabar yra įtrauktas į standartinį *Le Forem* mokymo pasiūlymą, bendrai finansuojamą iš ESF+; šiame kontekste palankiai vertina tai, kad naudojamasi sinergijos poveikiu ir atsakingai naudojami EGF ištekliai;

8. primena, kad yra galimybė taikyti specialias laikinas priemones iš suderinto paketo, įskaitant, be kita ko, vaiko priežiūros išmokas, kaip numatyta EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalies b punkte, siekiant palengvinti darbo ieškančių asmenų dalyvavimą siūlomoje veikloje.